Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda" 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 23. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЛЮТОГО 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 5, 1983 No. 23. VOL. XC.

ОБШИРНО РЕЦЕНЗУЮТЬ СПОМИНИ П. ГРИГОРЕНКА

Ню Йорк, Н.Й. — Спомини генерала Петра Григоренка, які у 1981 році появилися французькою мовою, а відтак німецькою, тепер видано в англійській мові за перекладом Томаса П. Вітнея у відомому видавництві В.В. Нортон.

Поява цих споминів англійською мовою на книгарських полицях викликала широке зацікавлення ними, а з тим і появу рецензій у престижевих американських публікаціях.

Обширна односторінкова рецензія п. н. „Генерала обвинувачували у пророцтвах", пера знавця советських справ Роберта Ц. Такера, професора політичних наук в Принстонському університеті, була опублікована в огляді книжок щоденника „Ню Йорк Таймс" у неділю, 2-го січня цього року. Рецензія написана з великою прихильністю для П. Григоренка та його переживань, які довели до повного розчарування советською системою, виступів проти репресивного режиму і до ув'язнення та довголітнього перебування у т.зв. „психушках". Саме те, що причиною першого арешту П.Григоренка і притримання у психіятричному заведенні було його правильне передбачення дати упадку Хрущова, дало і заголовок до рецензії Р. Такера, де згадується про „пророцтво".

Не менш вичерпну, прихильну оцінку книжці дає також рецензент тижневика „Нювзік" з 31-го січня цього року Джін Лайонс. Тут критик оцінює генерала Григоренка, як „людину без батьківщини", яка досі не може погодитися з тим, що заборонено їй повернути

(Продовження на ст. 3)

Чикаґо знову відзначило День Солідарности

Чикаґо, Ілл. (П.Д.). — День 12-го січня 1983 року зову залишив тут у присутніх, як і попереднього року, глибоке почуття єдности з тими українськими патріотами, що зараз караються в каторжних таборах праці з за те, що хотіли добра для свого народу.

Цього року, 12-го січня у вщерть випповненому українському православному катедральному храмі св. Володимира Владики Константин, від Української Православної Церкви, і Інокентій, від Української Католицької Церкви, у спільно відправили соборний Молебень у намірені всіх українських політв'язнів. Владика Константин зворушив до глибини серця всіх присутніх своєю патріотичною проповіддю. Участь у Молебні взяли всі священики довколишніх українських православних і католицьких парафій.

Після відправи учасники перейшли до авдиторії собору, яка залєдве могла помістити велике число присутніх. Тут відбулася мистецька частина, яку відкрила коротким, але змістовним словом станична Пласту пл. сен. І. Горчинська. Вона теж відчитала кілька автентичних листів із заслання, чим викликала велике зворушення серед присутніх. Раїса Мороз подала цікавий перегляд сучасного стану українських політв'язнів та їх родин. По цьому слідував монтаж пл. сен Юрія

(Закінчення на стор. 3)

Відбувся курс про Україну

Вестмінстер, Мд. (В. Сушко). — У середу, 26-го січня ц.р., тут у приміщеннях Вестерн Мериленд коледжу закінчився оригінальний, вже другий з черги, зимовий курс про Україну під назвою „Українські Американці" під керуванням проф. Василя Палійчука, голови департаменту мистецтва у цій високій школі. Перший такий курс проф Палійчук влаштував у 1977 році.

Учасниками цьогорічного курсу були 15 американських студентів цього коледжу і за його успішне закінчення після предложення написаної студентам рецензії по прочитаню ним книжку на українську тему і зложення письмового іспиту кожний студент одержав три повні кредити. Курс був цілоденний, в англійській мові і тривав від 3-го до 26-го січня.

Програма курсу була багата і різноманітна. 3-го, 4-го, 6-го і 7-го січня вчив проф. Палійчук, а решту днів доповідали запрошені гості — українців з Балтимору, Вашінгтону і Філядельфії. І так, 7-го січня по полудні доповідав Володимир Сушко про географію і історію України та про українське поселення в ЗСА; 11-го — Галина Мудра про писанки, 13-го — Оксана Коропецька про українські традиції; 14-го — о. Волтер Паска на релігійні теми і Деніел Кінг про мішані подружжя, 18-го — Андрій Мафенчак про мистецтво і Павло Фенчак про неправильні інформації про слов'ян в Америці; 20-го — Аскольд Скальський про національні проблеми СССР і дисидентський рух і Марія Улянович про українську музику; 21-го — Орест Ласюк про українські танці і Оксана Палійчук про вплив двох культур, власної етнічної і пануючої американської, на розвій молодої людини.

Тематику викладів доповнювала виставка українського мистецтва і культури в Будинку мистецтва, як і гостинний виступ танцювального ансамблю „Лиман" з Балтимору під проводом О. Ласюка — 23-го січня.

Оригінальність цього курсу була в цьому, що протягом двох суботі і неділь, 8-го і 9-го та 15-го і 16-го січня, студенти перебули один „вікенд" в українських родинах в Балтиморі і околиці, які радо їх гостили і брали зі собою до церкви та на імпрези, що тоді відбувалися в громаді. На закінчення курсу 25-го і 26-го січня всі 15 студентів під проводом С.Ласійчук і Г. Подоляк приготовляли українські страви, — борщ, вареники, голубці і солодке, і ними вгощали запрошених гостей і себе на спільній вечері вечором 26-го січня. Про цю поміч від української громади із вдячністю згадував проф. Палійчук на цій вечері. На цій вечері студенти курсу передали директорові бібліотеки Вестерн Меріленд коледжу, Джорджові Бахманові, від себе два чеки, один на передплату „Українського Тижневика", а другий на журнал „Форум" для бібліотеки.

ВШАНУЮТЬ О. ЛЯТУРИНСЬКУ

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 6-го лютого 1983 року, 82-ий Відділ Союзу Українок Америки вшанові тут пам'ять Оксани Лятуринської у 80-річчя її народження. Управа Відділу щиро запрошує членок СУА і все українське громадянство до участи в цій імпрезі, що відбудеться о годині 2-ій по полудні у Домі Визвольного Фронту при 136 Друга Авеню. В програмі беруть участь: проф. В. Барагура, Діма, О. Вікуп, О. Качарай, І. Клим, О. Шкафаровський-Рудик, М. Лев, Л. Гумовська. До програми включена виставка творів і мистецьких праць О. Лятуринської.

ВІДБУЛАСЯ ІНСТАЛЯЦІЯ 18-ОХ НОВИХ КАРДИНАЛІВ

Рим, Італія. — В середу, 2-го лютого ц.р., Папа Іван Павло II перевів врочисту інсталяцію 18-ох нових кардиналів, між якими були американський архиєпископ Чикаго Джозеф Л.Бернардін і земляк Папи, архиєпископ і примат Польщі, Юзеф Глемп з Варшави.

Між новими „князями церкви" був також архиєпископ Юліянс Вайводс, апостольський адміністратор в Ризі, Латвія, який став першим кардиналом в СССР. Крім кардиналів Глемпа і Вайводса, трьох інших з нових кардиналів походять з країн, які є під марксистськими режимами, а це архиєпископ Франьо Куґарік із Загребу, Югославія, єпископ Йоахим Майснер із Східного Берліну і архиєпископ Александер де Насціменто з Любанго, Анголя

Папа і нові кардинали відслужили Літургію в базиліці св. Петра, під час якої Папа передав кардинальський перстень кожному кардиналові, кажучи:

„Ви отримуєте цей перстень з руки Петра й ви мусите знати, що з любов'ю князя апостолів ваша любов до Церкви скріпляється".

Національні прапори тих країн, з яких походять нові кардинали, підносили догори, коли кардинал Агостіно Касаролі читав імена нових кардиналів.

Між новими кардиналами був архиєпископ Парижа Жан-Марія Люстіґер, який є вихристом з жидівського роду, і перший прелат Таїланду, Майкл Мішай Кітбунчу з Бангкоку.

На закінчення Папа Іван Павло II зачвив, що інсталяція нових кардиналів, які походять з різних частин світу, стверджує міжнародний характер і місію Вселенської Церкви.

Промовляючи по-італійськи, Папа закінчив свою проповідь привітами в англійській, французькій, німецькій, еспанській, португальській, польській, хорватській, лотишській і таїляндській мовах.

НАЛАДНАНО ЗОНИ КОНТРОЛІ В ЛИВАНІ

Бейрут, Ливан. — Американські та ізраїльські дипломати погодилися в четвер 3-го лютого, утворити формальне розмежування, щоб відділити свої війська з наміром уникнути дальших непорозумінь між ними.

Угода наступила після цілого ряду інцидентів на протязі останніх шістьох тижнів, коли ізраїльські війська намагалися контролювати зону і район навколо неї, де розміщені 1,300 вояків корпусу морської піхоти ЗСА, як частини міжнародних сил для підтримання миру в Ливані.

Останній з цих інцидентів відбувся в середу, 2-го лютого, коли капітан Чарлз Джансон змушений був вийняти пістолю, вилізти на ізраїльський танк і наказати ізраїльському командирові танка не в'їздити в зону, яка була під контролею відділу морської піхоти.

Капітан Джансон став відразу народним героєм в Ливані, де всі арабські радіостанції передавали історію, як американський офіцер морської піхоти „сам особисто" затримав три ізраїльські танки одною пістолею в руках.

Ізраїльський речник у передмісті Бейруту Ярзе, який не бажав бути названим, заперечив дію капітана Джансона як „цілком недопустиму" і нерозважну, додаючи, що капітан Джансон мав щастя, що командир ізраїльського танка не поступив з ним суворо.

Речник американського посольства Джан Рід сказав, що представник міністерства закордонних справ Ізраїля Брус Кашдан і військовий офіцер Аммон Ліфкін зустрілися в четвер, 3-го лютого, з заступником голови американської місії Робертом Рутом і військовим представником корпусу морської піхоти.

„Сьогоднішня зустріч, — заявив Рід, — відбулася для того, щоб визначити, що входить в спірний район, де відбувся вчорашній інцидент. Це непорозуміння було полагоджене".

ЗСА І КНР ШУКАЮТЬ ЗБЛИЖЕННЯ

Пекін, Китай. — Державний секретар Джордж Шулц і міністер закордонних справ Китаю Ву Чієшіян погодилися в середу, 2-го лютого, вже на початку 4-денної поїздки до Китаю, що не зважаючи на проблеми і розходження, китайсько-американські відносини „повинні продовжуватися і розвиватися на серйозній і тривалій основі".

Хоч останнім часом відносини були натягнутими з огляду на Тайван, і нещодавно з огляду на кроки Пекіну щодо Москви, як ЗСА, так і Китай вирішили на цих переговорах на високому рівні підкреслити їх зацікавленість підтримувати тісні зв'язки і не ускладнювати різницю у деяких особливих питаннях.

В середу, 2-го лютого, на обіді в честь Шулца, китайський міністер Ву заявив, що є ясно, що „нормальні і добрі відносини між Китаєм і ЗСА є не тільки на користь основним інтересам цих двох народів, вони також є корисними для миру і стабільности в Азії та в усьому світі".

Ву, який став міністром закордонних справ Китаю щойно три місяці тому, практично ще не зустрічався з лідерами Заходу. Він старався бути ввічливим і сердечним і покласти край різним здогадам про китайську закордонну політику, викликаними останніми переворами між Пекіном і Москвою.

Ву заявив, що китайські лідери „надають важливости нашим відносинам з ЗСА і цінять нагромаджені за останні більше ніж десятиліття досягнення".

Відзначаючи, що ще „існують" труднощі і трапляються перешкоди", Ву сказав, що „без сумніву є потрібні дальші спільні зусилля для того, щоб усунути перешкоди і розігнати чорні хмари". Це потрібно, сказав китайський дипломат „для забезпечення здорового розвитку наших відносин у майбутньому".

Шулц у відповідь сказав, що обидві країни мають паралельні інтереси і мають потенціяльні можливості впливати позитивно на розвиток подій у світі.

Андропов закликає до кращої видатности

Москва, СССР. — Згідно з повідомленням офіційного советського агентства ТАСС, советський лідер Юрій Андропов, у своїй кампанії закручування гайок і підганяння робітників, перенїс її безпосередньо на місця виробництва.

Відвідуючи машинобудівельну фабрику ім. Серго Орджонікідзе в Москві, Андропов звернувся до робітників із закликом збільшити продуктивність праці, працювати більше і краще. Підганяючи таким чином робітників, Андропов просто сказав, що якщо вони хочуть більше товарів на полицях крамниць, вони повинні самі виробити більше цих товарів.

Несподівана екскурсія Андропова на фабрику здається відновляє забуту Брежнєвим практику Нікіти Хрущова, який дуже часто „підносив ентузіязм" советських робітників своєю прямою появою серед них і своїм вихвалянням, що він також був колись робітником, намагався спонукати їх до кращої праці. Брежнєв також час-від-часу появлявся серед робітників, але ці заходи мали характер більше помпезного вихваляння „так званих „досягнень і здобутків", ніж вникання в дійсні причини занепаду советського виробництва.

З мінімумом ідеологічних фанфар і тріюмфальних вихвалянь, які звичайно супроводжують виступи советських лідерів, Андропов просто сказав советським робітникам, що зростання продуктивности праці „не може задовільнити нас". „Ви, можливо, відчуваєте самі, що справи нашої економіки не йдуть так добре, як ми того хотіли б", — сказав Андропов.

Признання Андропова невідповідальности між доходами населення і наявністю товарів у крамницях було давно відоме західним дипломатам, які слідкували за спадом советського виробництва за останні роки, і це було можливо очевидним і для советських робітників. Але воно гостро суперечить пустим заявам советських лідерів про постійне зростання економіки країни і добробуту населення.

ІВАН СВІТЛИЧНИЙ ПОВЕРНУВСЯ ІЗ ЗАСЛАННЯ

Іван Світличний

Ню Йорк, Н.Й. (ЗП УГГ) — Як повідомила з Москви, 23-го січня ц.р. там був проїздом з Алтайського краю політв'язень Іван Світличний. Він закінчив термін свого ув'язнення і повертався додому до Києва.

І. Світличний, народжений 20-го вересня 1929 року — літературний критик, поет і перекладач — вперше був заарештований у 1965 році, але після 8-місячного слідства його звіл „ніли без суду „через брак доказів". 12-го січня 1972 року, під час чергової хвилі репресій серед української інтелігенції, його заарештували вдруге і, протримавши під слідством півтора року, засудили за ст. 62 ч. І КК УССР (антисовєтська агітація і пропаганда) на сім років таборів суворого режиму і п'ять років заслання. Долучивши до звинувачення сам видавні матеріяли із справи 1965 року, йому зарахували і попередній термін ув'язнення тому своє 12-річне покарання він закінчив раніше від своїх приятелів, що дістали такі сами вироки в 1972 році.

У таборі й на засланні І. Світличний довго і серйозно хворів на нирки, печінку, мав постійні болі голови. 30-го серпня 1981 року в нього стався удар з великим крововиливом у мозку. В наслідок надзвичайно склад ної операції в місцевій лікарні м. Майми Горно-Алтайської автономної области його життя врятували, видалили пухлину з мозку, але відтоді й до сьогодні в нього паралізована права частина тіла, а також порушені пам'ять, зір, слух. Черепна яма далі відкрита після трепанації (14x3 см.)

Ним постійно опікується дружина Леоніда, яка вийшовши на пенсію, поїхала до чоловіка в заслання і доглядала не відходячи від нього.

26-го січня 1983 року вони мали повернутися до Києва.

Американці заперечують, що знали про масакру

Вашінгтон. — 30-го січня день після того, як англійська преса, зокрема лондонський „Таймс", подала вістку про те, що американська розвідка знала про вбивства у таборах втікачів в Бейруті, американський Уряд офіційно це заперечив.

Лондонський тижневик подав у своєму недільному виданні інформацію про те, що офіційні чинники американської розвідки дізналися вже після 24-ох годин про криваві вбивства у таборах у Ливані, а новина про масакру була вже в комісії закордонних зв'язків у Вашінгтоні другого дня о год. 9:30 ранку і один з працівників комісії передав цю новину негайно до відома декількох сенаторів. Все ж, подає англійська преса, помимо тих скорих інформацій у Вашінгтоні ніхто не передав їх урядові Ізраїля, бо як відомо прем'єр-міністер Менахем Беґін зізнав, що він вперше довідався про ті вбивства щойно 18-го вересня м.р., о год. 5:30 по полудні з новинок англійського радіо.

Сенатор Джозеф Р.Байден з Делавер, член Комісії закордонних зв'язків, як також сенатська Комісія в справах розвідки, заявили однозгідно, що інформації англійської преси не відповідають правді та що вони вперше довідалися про масакру в Бейруті 18-го вересня м.р. Щоправда, один з членів Комісії пригадує тепер, що 17-го вересня вже натякувано на вістки про події у таборі втікачів в Бейруті, але вони не були підтверджені аж до наступного дня.

У світі

ВАТИКАНСЬКІ ДЖЕРЕЛА повідомили в середу, 2-го лютого, що підписуючи новий кодекс Католицької Церкви, Папа Іван Павло II зробив деякі зміни в ньому. Папа відкинув рекомендацію зменшити кількість обов'язкових церковних свят з 10 до 2. Папа надалі залишив усі церковні свята обов'язковими.

У ВІВТОРОК, 1-ГО ЛЮТОГО, прем'єр-міністер Ізраїля Менахем Беґін заявив, що він не буде старатися включити Йорданію до переговорів про мир на Близькому Сході за рахунок припинення розбудови ізраїльських поселень на західньому березі ріки Йордан і в смузі Ґази.

ІТАЛІЙСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство АНСА передало з Риму, що в Міляні, Італія, заарештовано ще одного турка Мустафу Саваса, запідозреного у підготові нового атентату на Папу Івана Павла II, запланованого на травень цього року. Власті Міляну мають 48 годин, щоб рішити, чи є достатня кількість доказів для проведення дальшого слідства нової справи атентату.

СИН ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА Індії Індіри Ґанді, Раджів Ґанді, назначений в середу, 2-го лютого, генеральним секретарем правлячої партії Конґресу. Як уже повідомлялося, Індіра Ґанді проводить велику перебудову свого уряду і партії після значної поразки у виборах минулого місяця у двох індійських стейтах.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ, який продовжує свою поїздку по Европі і в середу, 2-го лютого, був у Бельгії, заявив у відповідь на советську відмову прийняти плян президента Роналда Реґена про повну заборону ядерних ракет середнього засягу, що пропозиція Президента залишається в силі, але ЗСА вислухають всякі нові пропозиції Москви.

ОФІЦІЙНІ ВІЙСЬКОВІ та цивільні представники Ґани, намагаючись якось організувати хаотичну репатріяцію тисяч громадян з Ніґерії, заявили, що число висланих з Ніґерії громадян Ґани перевищує 2 мільйони. Ґана намагається організувати постачання харчів, медикаментів і засобів транспорту для сотень тисяч втікачів, які тисячами кожного дня прибувають через Бенін і Того до Ґани. Після кожного прибуття якоїсь допомоги — чи то харчів, чи води, чи транспорту — твориться метушня, паніка, бійки між втікачами, а також і з ґанськими вояками, які намагаються навести якийсь порядок серед тих тисяч голодних і знедолених людей.

В Америці

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР до ОН Джін Кіркпатрик виїжджає на днях на 10-денну дипломатичну подорож до Панами, Коста Ріки, Гондурасу, Ель Сальвадору і Венесуелі, як продовження офіційної візити президента Роналда Реґена минулої осени, під час якої він пропонував ряд заходів для поправи економічного положення тих країн і тіснішого співжиття і співпраці з Америкою.

РУТ ҐРУБЕР, кореспондентка Юнайтед Пресс Інтернешенел, яку недавно „видворив" польський комуністичний режим з Варшави, виступила 1-го лютого ц.р. в Пресовому клюбі в Ню Йорку, де переповіла про її вигнання. Вона сказала, що її бюро сподівалося знімок зроблених для агентства в Ґданську, і коли їх відібрала її секретарка Анна Ольшевська, Р. Ґрубер арештувала польська поліція ніби за це, що знімки з Ґданська мали представляти „мілітарні об'єкти", що не відповідало правді. Вона далі твердила, що її переслідувала поліція за переступлення поліційної години, за швидку їзду автом, тощо. На ділі її покарано за те, що вона зустрічала провідників „Солідарности" і від них брала дійсні й правдиві інформації про трактування польських робітників варшавським урядом.

СЕН. АЛАН КРЕНСТОН, ДЕМОКРАТ з Каліфорнії, став першим офіційним демократичним кандидатом на президента Америки в 1984 році. У заяві Кренстон сказав, що він „положить кінець цим божевільним атомовим перегонам".

ДИРЕКТОР ФБІ Вілліям Вебстер заявив, що його організація присвятить „якнайбільше уваги зростові тероризму в Америці". Він цитував поліційну статистику про зріст тероризму в 1982 році. Його бюро домагається 800,000 дол. на вишкіл спеціяльних агентів для боротьби з домашнім тероризмом.

ВИСТУПАЮЧИ У СЕЙНТ Луїсі, Мо., президент Роналд Реґен вказував на певні познаки відродження економіки, не зважаючи на це, що в країні все ще існує рецесія. Відвідуючи автомобільні фабрики Крайслера, який плянує покликати до праці 1,400 робітників для продукції малих спортових автомобілів цієї компанії, Р. Реґен заявив, що відродження економіки під теперішню пору може ще й непомітне для тих, які не хочуть його бачити, але приклад компанії Крайслера є наглядним доказом цього явища.

ІСТОРІЯ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

У новорічному заклику Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу п.н. „Пам'ятаймо про минуле — думаймо про майбутнє" звернено увагу на те, що в річниках „Свободи" з 1932, 1933 і 1934 років подана чи не найповніша хроніка підготови, переведення та наслідків небаченого в світі злочину голодоморства в Україні й демаскування його організаторів і виконавців.

Саме цю хроніку та цілий ряд надзвичайно цікавих інформацій, статтей та дописів, які появилися на сторінках „Свободи" у тих трьох роках, будемо тепер систематично передруковувати та поміщати кожного тижня, починаючи з наступної суботи, на саме цьому місці нашого щоденника у рубриці п. н. „З пожовклих листків", залишаючи незмінною мову і правопис.

Всі інформації, що їх „Свобода" подавала в часі Великого Голоду в Україні, — це незвичайно цінні, хоч болючі, причинки до історії нашого Українського голокосту, про який мало знає не лише західний світ, але не знає наше молодше покоління, що не було свідком тих жахливих подій, а і старшому поколінню не зашкодить пригадати з відстані 50-ти років лихоліття України.

Великий Голод в Україні, 50-річчя якого припадає в цьому році, вимагає всебічного насвітлення усіх наявних доказів того жахливого злочину народовбивства, що його допустився комуно-російський окупант України. Тому саме хочемо й ми поставити перед очі тепер цих фактів з-перед 50-ти років причинитися до більшого розголосу страшного штучного голоду, що знищив понад сім мільйонів невинних дітей, жінок і чоловіків. Їхня жахлива смерть мусить промовити тепер до нашої совісти так сильно, щоб це струснуло нашої душі до глибини і дало бажання довести правду про Голготу України до відома усього світу.

П'ятдесят років тому таке бажання спонукало тодішніх провідників УНСоюзу і редактора „Свободи" започаткувати окреме англомовне видання „Український Тижневик".

Надіємося, що передрук хроніки подій — одного з найбільших і найжорстокіших в історії цього злочинів, допоможе нашій теперішній спільноті більш успішно інформувати про Український голокост оточуючий нас світ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Жадоба помсти

У совєтській і сателітній пресі, а також закордонних газетах, що совєтам підспівують, появилися в останньому часі більші чи менші нотатки про так званих ,,воєнних злочинців", але не про тих справжніх співробітників Адольфа Гітлера і його високих чиновників, невеличка частина яких займає ще й досі високі становища в обидвох частинах Німеччини, а уявних — в першу чергу активних політичних і громадських діячів з кіл еміґрантів з країн Східньої Европи, а вже найбільше з України, яка все ще залишається ахілевою п'ятою Москви. Це ж бо українські патріоти там, на Батьківщині, ставлять чинний спротив окупаційній владі, а тут, на вільних поселеннях, розкривають справжнє обличчя комуно-московської імперії.

Згадана преса — як знаємо — залюбки користується цитатами з писань інших співзвучних їй газет. У конкретному випадку комуністична пропаґанда захопилася статтею Чарлза Р. Аллена, молодшого, яку він написав у американській газеті ,,Джуїш Каррентс" під заголовком ,,Куди депортувати злочинців з ЗСА?"

Основною думкою статті Ч. Р. Аллена є, що 217 ,,воєнних злочинців", які ,,спокійно ще проживають у Сполучених Штатах Америки" видати до країн, у яких вони, мовляв, поповнили злочин, тобто в першу чергу до Совєтського Союзу і сателітних країн. А там вже знатимуть, що з ,,коляборантами" робити. Спочатку Ч. Аллен схвалює плян Сімона Візенталя (шукача нацистських злочинців), щоб оголосити особам (їх є сотня), які перебувають під слідством, що його веде відділ спеціяльних розслідувань Департаменту судівництва ЗСА, а також тим ,,здогадним злочинцям", проти яких ведеться підготовче слідство,— що їх депортуватимуть до Західньої Німеччини. Таким чином ці підсудні підпали б під дію договору між ЗСА і Федеративною Німецькою Республікою про видачу злочинців, що дало б можливість прискорити процеси, бо — на думку автора статті — ці процеси ,,провадяться надто повільно". А що ,,переважна більшість цих осіб зовсім не німці, а походять із східньоевропейських країн і Радянського Союзу", то їх слід би туди, мовляв, і відіслати.

Для зміцнення арґументації Ч. Аллена, совєтські пропаґандисти наводять повну історію процесів над ,,воєнними злочинцями"; пригадують оцінку закону з 1978 року, внесеного на форумі Палати Репрезентантів тодішньою конґресменкою з Бруклина Елізабет Голцман; наводять уривки із статті іншого автора — Роберта А. Когена із журналу ,,Джорнал оф Інтернешенел Ло енд Політікс"; покликаються на Вінстона Черчіля, на Московську декларацію ч. 170 Об'єднаних Націй з жовтня 1947 року, у якій зокрема наголошується, що воєнні злочинці повинні бути передані країні, у якій вони доконали злочини, тощо.

Сімон Візенталь, як відомо, не погоджується з цим, виключаючи депортацію засуджених за коляборацію осіб до комуністичних країн; за це вже неодноразово виступала проти нього совєтська преса, пришиваючи і йому якісь там ,,злочини". Тепер совєтські пропаґандисти додають, що згадане становище Візенталя ,,є порушенням основного прецеденту, який було встановлено у Нюрнберґу, а також це, мовляв, суперечить духові ,,міжнародного здобутку". Для прикладу совєтські пропаґандисти наводять рішення Найвищого суду ЗСА проти Федоренка. В кінці, знову цитуючи Ч. Аллена, вони говорять: ,,Виявлені убивці повинні бути депортовані для того щоб стати перед судом на тій землі, де вони проливали невинну кров".

Але всім ,,зацікавленим справедливістю" авторам, і в СССР і тут, слід пам'ятати про дві справи, перша: американське судівництво не судить нікого за ,,воєнні злочини", а тільки за кривоприсягу при отримуванні американського громадянства, і друге — підтримування беззастережне совєтської ,,документації" проти цих одиниць, документації — часто неперевіреної і наскрізь фальшивої, є вода на комуно-московський млин.

Найвищий час, щоб американське демократичне судівництво перестало користуватися КҐБівськими матеріялами, спрепарованими спеціяльно проти антикомуністичних активістів східньоевропейського походження на Заході. В цьому напрямі українська спільнота повинна виявити максимум зусиль перед Урядом ЗСА і в обидвох палатах Конґресу, щоб таку ,,ловитву душ" припинити.

Нема сумніву, що винуватці злочинів нацизму мусять бути виявлені, але з того, що діється тепер, більше виглядає, що ці всі ,,ловці" насичені жадобою помсти, а не бажанням бачити тріюмф справедливости.

Ярослав Курдидик

НАЙСЛАБШЕ СТРАТЕГІЧНЕ МІСЦЕ СССР

Коли слідкувати за політичними і мілітарними голосами міжнародної преси, то всі вони начебто намагаються розгадати і розшифрувати, що насправді криється за останньою декларацією Андропова з його зовсім новими ,,мировими пропозиціями", які отримали однозгідну і спонтанну підтримку всіх членів і союзників з Варшавського Пакту, зібраних недавно у Празі. Чимало політичних речників розглядають це зборище як ще одну мирову ,,показуху", зааранжовану новообраним верховодою московсько-комуністичної імперії,— ,,новим вином, але у старих міхах".

Деякі журналісти з відомими іменами, репортери ще з Другої світової війни, пригадали світові зимовий період у сорокових роках Совєтського Союзу, який не лише затримав непобідну до того часу гітлерівську воєнну машину біля Сталінграду, але й привів (очевидно з велетенською допомогою ЗСА) тогочасну елітарну німецьку 6-ту Армію до повного розгрому і капітуляції.

Сучасні воєнні історики розглядають Сталінград як крутий зворот і початок кінця у німецькій гітлерівській політиці ,,Дранґ нах Остен". Вони проаналізовують ту дійсність і добачують основну причину ґрандіозної німецької поразки в тому, що всі тодішні німецькі союзники виявилися до неймовірности непевними і слабосильними.

Подібна ситуація, хоч і в дещо змінених варіянтах, зарисовується теж перед Совєтським Союзом із його теперішними мілітарними союзниками з Варшавського Пакту у випадку, коли б прийшло до зудару зі Заходом на европейському пляцдармі. Найчіткішим підтвердженням цієї ,,союзницької флюктивности" є рух ,,працюючої кляси" в Польщі, який має найрізкіші протисовєтські вияви. Настанова робітництва у Польщі не лишень затривожила Москву, але наглядно їй пригадала, що ,,теперішні бацилі політичного розладу" почали поширюватися і створювати антисовєтську кризу і серед інших членів Варшавського Пакту.

Політично-мілітарні речники заявляють не без слушности, що вірнопіддані заяви теперішнього польського диктатора Ярузельського аж ніяк не підтверджують і не дають будь-якої ґарантії, що ввесь польський народ, а в тому числі і військове головнокомандування включно з усім молодшим старшинським складом та вояками, поділяють теперішню польського уряду промосковську орієнтацію, а непохитна постава руху у спротиві ,,Солідарности" — це найпромовистіше ,,мементо" для Москви.

Пригадаймо тільки, що гітлерівська Німеччина, хоч і як безоглядно і жорстоко контролювала окуповані території, не змогла ніяким чином припинити наростаючий мілітарний спротив, що виявився в геройських діях УПА, як теж у безперебійній бойовій активності польської Армії Крайової.

Треба мати завжди на увазі, що найбільшою ,,невралгічною загрозою" для Совєтського Союзу у кожній більшій кризі, яка може привести до евентуального вибуху третьої світової війни, є залізнична і суходільна мережа доріг, лінії постачання до його ,,головного бастіону" — 32-х дивізій у Східній Німеччині. Ці шляхи йдуть через Польщу, що є під сучасну пору найвагомішим совєтським союзником, якщо не стрижнем Варшавського Пакту.

Протисовєтське, чи пак протимосковське наставлення цієї країни, з її 36-ма мільйонами населення і 16 дивізіями, є фактом. Польща готова дуже легко поставити спротив двом совєтським дивізіям, тут стаціонованим, головна ціль яких якраз контролювати й охороняти такого роду постачання. Однак чи не найважливішою проблемою,— кажуть західні ,,мілітарні совєтологи",— буде той фактор, як поведуть себе у загальному не лише старшини, але в першу чергу військові рядовики з армій Варшавського Пакту, не згадуючи навіть найосновнішого: як вестимуть себе члени совєтської армії із таких ,,самостійних" республік, як Україна, Білорусь, Грузія та інші поневолені Москвою народи?

У передбачуваннях вищезгаданих речників ми можемо знайти таке: західні аналітики уважають меншою ймовірністю, що французький, німецький чи голляндський вояк поверне зброю проти свого найбільшого союзника — Америки; але ці аналітики приймають таку можливість, що мадярський, польський, чеський, а навіть і східньонімецький старшина може зовсім добре дати наказ своїм танкам або артилеристам стріляти по совєтських постачальних колонах на території стосовних країн-сателітів.

Коли ж розглядати цю справу ще з іншого аспекту, можна теж прийти до висновку, що у випадку т. зв. ,,блискавичної війни", для якої, теоретично міркуючи, совєти мають головним чином конвенціональну збройну перевагу, забракне їм найбільш вирішного — не лишень військового, але теж і політичного потенціялів для запевнення свого безперечного панівного становища. Якщо ж совєтам забракне цих обидвох компонентів, то тоді такий совєтський недолік перетвориться у ,,переважаючо побідний плюс" для Заходу, а совєти будуть примушені перереставитися, хоч-не-хоч (без допомоги союзників з Варшавського Пакту), виключно на свою власну бойову капацитетність. Така зміна готова захитати не тільки всю стратегію СССР, але у першу чергу може послабити діймаючо всі дотеперішні плянування у совєтській наступальній імперській машині.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

З колядою

Двомовна чепурна програмка в руках (без реклям). Над нами копула церкви св. Анни, одинокої англіканської церкви у візантійському стилі... На дворі зимно, церква переповнена, сісти немає де...

,,Слава у вишніх Богу" — Бортнянського, несеться радісно, святково у всі закутки цього цікавого храму. Це неділя 9-го січня в Торонто, і хори ,,Веснівка" та ,,Бурлака" колядують для нашої громади.

В центрі молоді ,,Веснівки", по боках ,,Бурлаки", диригенти міняються: то дириґує Квітка Зорич-Кондрацька, — диригентка ,,Веснівки", то Олег Хміль — диригент ,,Бурлаки". Коляда ллється за колядою, приємні сольо вносять різноманітність. На програмці імена багатьох наших композиторів, які опрацьовували наші стародавні коляди, також і їхні оригінальні твори. Декотрі коляди ,,а капелла", інші в супроводі то арфи, то фортепіяну. Дві коляди співають з хором всі присутні, що вносить ще більше почуття спільного святкування цього великого християнського свята.

В програмі були: ,,Слава во вишніх Богу" — Бортнянського,в гарному бадьорому темпі з контрастною повільно-співучою серединою; сопрани ще ледь несміливо співали високі ноти. ,,Що то за предиво" — в обробці Барвінського, ніжна коляда зі сольо Олега Хміля; хор місцями покривав соліста. ,,На Святий Вечір"— цікава обробка Гайворонського — дуже гарно повторюване ,,Дай Боже...". Ці три коляди виконали обидва хори разом. ,,Во Вифлиємі" — співали всі присутні.

,,Веснівка" колядувала: ,,Радуйтеся всі люди" — обробка Гнатишина. Дуже гарна коляда ,,На Йорданській річці" — обробка Лисенка, в супроводі арфи. ,,Нова радість стала" — обробка Яциневича. ,,Ішли тріє царі" — обробка Гнатишина зі сольо О. Радь-Войтів. ,,Там за садами" — Гайворонського, гарно виконана; з прегарним повторенням ,,Щедрий вечір, добрий вечір...". Коротка та легенька ,,А чи це той двір?" в обробці Стеценка. ,,Ой там за двором" — Гайворонського.

Всі присутні співали ,,Небо і земля". Хор ,,Бурлака" виконав ,,Добрий вечір тобі" в обробці Стеценка, де тенори були ще трішки не розспівані. ,,Нова радість стала" — обробка Стеценка, сольо І. Кудлач. ,,По всьому світу" — обробка Стеценка, сольо Ю. Хомин та В. Федик, де фраза ,,сіном притрусила" вийшла дійсно надзвичайно! ,,Не плач, Рахиле" — обробка Матюка, зі сольо А. Сороки, була одна з кращих на програмі. Ще ,,Днесь поюще" — обробка Стеценка, сольо Кривенький, та ,,Ой, в Єрусалимі дзвони задзвонили" — Яциневича, сольо В. Саковського. Оригінальне трактування звукових засобів створило чудову ілюзію радісних дзвонів.

На закінчення обидва хори разом виконали ,,Щедрика" — Леонтовича, та могутнє ,,Бог предвічний" — обробка Кошиця. На арфі грала Й. Вайзбарт, на фортепіяні — М. Бубна. В поетичну цілість злучив програму словом М. Хабурський, тільки, на жаль, там де ми сиділи, майже нічого не було чути.

Приємних півтори години скоро минуло... Спасибі ,,Веснівці" та ,,Бурлаці"! Розходимося у святковому настрої. А думки тікають далеко на схід... Ми знаємо, що і ви тепер колядуєте –за дротами, на засланні, в зимі і холоді.., хоч вам і не вільно... ,,По всьому світу" несеться наша староденна коляда. ,,Радуйтеся всі люди". Чи доля дозволяє всім радіти?... Коли прийде новий, радісний час у нашій історії і ми зможемо всі спільно заспівати ,,Нова радість стала... і щиро повіншувати ,,Добрий вечір тобі, Пане господарю" на своїй землі і в своїй хаті. Дай Боже!

Оксана Бризгун-Соколик

Іван Кедрин

ЧОМУ МИ ПРОГРАЛИ І ДАЛІ ПРОГРАЄМО?

Цикл статтей проф. Богдана Цимбалістого у ,,Свободі", які появилися потім окремою брошурою ,,Тавро бездержавности", спонукали Романа Ільницького до об'ємистої репліки — 23 сторінки друку у ,,Сучасності" за липень-серпень 1982 року. Роман Ільницький, властиво, не погоджується з ніякими тезами і твердженнями Б. Цимбалістого. Він заперечує, наче би брак єдности в українському суспільстві був головною причиною державницької невдачі і головною причиною невдачі наших змагань до відзискання державности. Він заперечує, наче би внутрішні відносини у нас були особливо прикрими — наводить приклади з інших еміґрацій та інших державних народів, де діється таке саме, або й гірше, це стосується зокрема явища народовбивства, яке страшніше у таких країнах, як Ірляндія, Іран, Ліван і в країнах Латинської Америки. Він звертає увагу на існування міжнародного терору, — явище гірше, як в українців. ,,Анархістичність української вдачі походить не з душі народу, а від законів". ,,Консолідація за всяку ціну є з погляду соціології абсурдом, а в практичній політиці катастрофою.

Поруч із такими оригінальними думками, Р. Ільницький ставить тезу, що не єдність, а сила, закон, примус є найпершими передумовами державництва народу. Роман Ільницький, людина з високою історичною й політичною освітою, придбаною у Лювенському університеті, стверджує і деякі безперечні правди, як ось, наприклад: що найбільші осяги української громади в ЗСА здобуто поза УККА, а не завдяки тій централі, коли вона була ще сконсолідована.

Правильна пригадка, що Дмитро Донцов не відіграв за Другої світової війни ніякої ролі. Правда теж, що ми спізнені у політичній діяльності. Додаймо: ми спізнені в усьому, — коли у 1789 році вибухла у Франції Велика революція, то у нас щойно в 1798 році появилася ,,Енеїда" Котляревського, яка започаткувала наше відродження (так само в Галичині національне відродження почалося не з будь-якогось політичного акту, а від літератури, від ,,Русалки Дністрової" з 1837 року). Позитивно — Р. Ільницький схиляється радше до тези Вячеслава Липинського, що нещастям українців є брак провідної верстви.

Але ж Роман Ільницький промовчує проблему, як це сталося, що ми мали провідну верству і двічі втратили її: у користь підсилення польської шляхти, то знову у користь підсилення московського дворянства. І коли із священичих домів народилась наша провідна верства — інтеліґенція — то вона відіграла позитивну історичну ролю: і в Галичині, за існування австрійського парляментаризму і на Наддніпрянщині, у впертій боротьбі за українське друковане слово за часів російських Дум (дивись спомини Олександра Лотоцького ,,Сторінки минулого") і після вибуху революції в Петрограді — створення української Центральної Ради, яка на протязі кількох місяців проголосила чотири Універсали, з яких Четвертий став історичним актом державницького самовизначення та завершенням і стрижнем української політичної думки по нинішній час.

Культурний діялог

Діялог Богдана Цимбалістого й Романа Ільницького — добрий, корисний, повчальний. Він може послужити зразком, як треба дискутувати над найболючішими проблемами нашого минулого, сучасного і майбутнього — спокійним, культурним тоном, без крихітки якоїсь персональної зачіпки, а не то образи. І тут Р. Ільницький знову каже правду, але тільки половинну, недосказану: він правду каже, що величезну ролю у вихованні народу виконує преса, але наша преса ,,не виконує і частини тієї ролі". Але ж він не відповідає на загадку, яка пригнічує всіх розважливіших наших громадян, особливо всіх професійних журналістів — до яких і він, Роман Ільницький, належить, — чому частина сучасної української преси є винятком преси всього культурного світу, бо свої сторінки заповнює персональними атаками, лайками й образами на адресу інакодумаючих. Коли завданням преси є 1) інформувати і 2) коментувати, то ці дві основні цілі сходять у частині нашої преси на цілком задній плян: на першому пляні тієї частини преси є накидування своєї ідеології у такій напастливій і образливій формі, що схвалений у 1966 році на Другому З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади ,,Кодекс етики українського журналіста" (складений

(Продовження на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ввічливість, добру поведінку та подібне

В останніх роках не одні правила життя, що мали своє місце серед нас цілими сторіччями, пішли несподівано зовсім у забуття. Про це ми всі добре знаємо, хоч находимо оправдані причини на ті величезні зміни в публічному чи приватному житті.

А все ж деякі з тих помітних змін у побуті вражають, примушуючи нас поставити питання, чи зміни справді були потрібні і чи вони нам улегшують життя?

До таких правил, які тепер зовсім забуваються, належать правила доброї поведінки та ввічливости. Тут не йдеться про вузькі, заскорузлі рямці т. зв. етикети, де дуже точно було визначене, чого не можна і що можна, кому та в якому випадку. Залишки цієї етикети спостерігаємо ще й сьогодні в деяких европейських країнах, що колись мали строгий клясовий устрій.

Маю радше на думці вияви тієї звичайної щоденної доброї поведінки в нашому оточенні, яка улегшує відношення людини до людини і злагіднює шорстку дійсність. Чи не завважуєте,

(Закінчення на стор. 4)

Слава Дрималик-Шевчик

ОЙ ВЕРНІТЬСЯ, ЛІТА МОЇ...

,,...Збереження фізичної і ментальної справности у старшої віком людини залежить у великій мірі від..." — Дозя рішуче відклала часопис і сягнула по третю чоколяду з ромом. Не те, щоб ці уважливі поради стосувалися її самої, про це й мови не могло бути. Але зростаюче зацікавлення ,,старшою людиною" котилося лявіною з усіх боків і годі було від нього відсахнутися.

Відкрила вчора телевізор, а там — уздовж хвилястого озерного побережжя жене на ровері в перегони з вітром сива добродійка у гранатовому ,,джамп-сют", особливому спортовому вбранні. І зараз сказано, що — її швидкість міряється молодечим вичином власної двадцятилітньої унуки, і що вона (цебто добродійка, не унука) бігає щоденно в міському парку щонайменше чотири милі і плаває цілу годину. Вона теж член акробатичної групи ,,Клюбу здоров'я". І саме тому, що вона людина рухливої дії і активного почину, старість просто не має до неї ніякого доступу.

Або цей новий журнал, нема що казати — цікавий! Перекинула одну сторінку, другу, а на третій — засмагла старша дама у блакитній суконці іде кам'яними сходами елеґантного ресторану під екзотичними пальмами. Великими літерами написано, що вона іде назустріч другій романтичній весні, що увесь світ відкрився їй наново, а прожитого півсторіччя мов би й не було. Чому? Саме лиш тому, що стосуючи чародійну рецепту ,,Струнка молодість в десяти днях, дієта ч. 8 — або зворот коштів", вона залишила далеко позаду своє огрядне ,,я", обважнілі тягарем щоденні будні, домашні турботи і облегшеним кроком вибігла стрічати нову молодечу пригоду.

Навіть Поля... яка ж вона Поля! Звичайна Павлина, що каже себе кликати Полею; вона тепер постійнозайнята, рано — відомо — виклади з модерного мистецтва; по полудні — лекції ,,йоґа"; уже сидить у позиції лотуса. ,,Не маєш поняття, каже, — як це роз'яснює думку, а моя пам'ять фантастична! Увечорі вчуся, навіть не маю часу зайти до внуків. Так, моя люба, в нашому віці треба..." — А Поля щонайменше чотири роки старша за Дозю.

В хаті повіяло неприємним холодом. Вигідний фотель ніяк не приставав до спини, стукала під вітром наріжна шиба (Осип забув покласти подвійні зимові вікна), і в сусідів знову вдаряв об стіни сильний ритмічний ,,біт". Дозя щільніше обгорнула теплий домашній халат і нерішуче глянула на кольорову коробку із написом ,,Пралінки". Взяти чи не взяти? Хіба лише одну...

Поволі розгорнула синій блискучий папірець і зупинилася. Блакитна шовкова суконка і музичний ритм. Вони поверталися з останньої лекції танців і якраз там, де кам'яні сходи пнулися угору під квітучими каштанами, Мирошко зупинився і сказав: ,,Тихе мов ніч, глибоке як море хай буде наше кохання (він любувався в цитатах!) А може... може це не був Мирошко, а Славко набагато пізніше на цьому першому правдивому балю? Зараз... вона собі нагадає.

Різкий дзвінок телефону розбив тишу і недокінчену Дозину думку: ,,Нема мене вдома!" — вирішила, але дзвінок вперто дзеленчав. Високі сильні удари — тиша — потрійний гострий сиґнал — тиша...

Хто це може бути? Дозя таки не здавалася і пробувала рятувати розсипані крихкі фраґменти.

— Може Христя?... Буде говорити про артрит, болі у лівому коліні і нового молодого хіропрактика: ,,Кажу тобі, кращий від лікаря, лиш доторкнеться рукою — і вже стає легше".

— Або,чого гіршого,Фуня! Вона ж недавно півгодини дзвонила на власне число і дивувалася, що ніяк додзвонитися не годна. А тоді хотіла знати, як називається торт ,,пішінґер" і майже образилася, коли їй сказано, що — Пішінґер!

— Але може бути і Маринця... цікаво, хто одружується? Дозя підняла слухавку.

— О, Ірена! Добре, що ти відізвалася, я якраз про тебе думала!-Поклавши слухавку на рам'я, вигідніше примостилась у фотелі ще поки півгодинний струмок слів почав плисти одностайним руслом.

— У неділю були ми в Романів. Уяви собі, вони крім їдальні ще купили новий образ! Який? Маки... Мені він зовсім не подобався, але це річ смаку... скажи мені, звідки вони беруть на все гроші? — Дозине ,,ага" не роз'яснило справи, але вповні піддержало ваговиту павзу.

...І стрінула я в них нашу шкільну товаришку. Знаменито держиться! Як називається? Зараз нагадаю... Ти її напевно пам'ятаєш — сиділа біля тебе, чорні коси, слаба в математиці і гарно співала альтом...

Співала альтом і мала чорні коси, — Дозині думки збігалися на мить і вже — вже ловили виразний образ, але він знову розпливався неясними кругами і химерно гойдався на самій поверхні її свідомости.

— Її батько був священиком десь недалеко вашого приходства. Як це село називалося? Як, ти не пригадуєш? Не хочу тебе страшити, моя дорога, але твоя пам'ять вже не та, що була колись..."

Як вона сміє! — Гостре почуття обрáзи відразу протверезило Дозину увагу. Правда, її окуляри, які хтось сховав і ніяк не признавався до вини, таки вкінці знайшлися в капцях біля грілки в лазничці, але — при чому тут її пам'ять? А що весільне побажання сестрінниці Ганусі потрапило до тети Олі,яка ніколи не зазнала подружнього щастя, то це звичайна помилка, яка трапляється кожній людині!

— Вже кінчаю, бо ще треба мені бігти, — шнурок слів урвався і благодатна тиша поволі заспокоювала захитану рівновагу.

Година була вже пізня. За вікном вітер бив об шибу, в кімнаті було тепло і затишно. Знайоме ритмічно-одностайне хропіня підіймалося і падало вниз та лагідно заколисувало Дозю у м'яке безділля спокійної ночі. ...На сонних хвилях пливе стрункий хлопець у ґранатовому ,,джамп-сют" і гнівно про щось питається... Тета Оля насилу гнеться в позиції лотуса... глибокий альт співає про кохання... Раптом — щось рвонуло, пірвалося. Якийсь чужий відгук перебивав і кликав настирливим алярмом.

Телефон!

Викинута зі сну, мов поштовхом,спросоння Дозя ніяк не могла схопити думок. Десь ділася нічна лямпка, а руки що тремтіли, ніяк не потрапляли до дверей.

— Яка година? Що сталося? — Насильно відкидала зловіщі прочуття. Може діти?- Вусаті хлопчиська все ще були дітьми.-І Аня? — а де ж її чоловік? Вкінці на дрижачих ногах підійшла до чорної скриньки і підняла слухавку:

(Продовження на стор. 4)

Пам'яті вояка УПА Михайла Поглідa

Рік 1940, село Затварниця, біля Балигорода. В сільській школі зібралось 21 хлопців– юнаків, 12—16-ти років віком. Провідник, учитель, сам небагато старший від хлопців, старається вияснити усю складну схему Молодечого Куреня Молоді ОУН та їх дій. Засновується юнацька клітина Куреня Молоді ОУН, Організації, що охоплювала велику кількість молоді на терені Генерального Губернаторства та західних українських земель і очолювала спротив усім окупантам нашої землі. Хлопці чули вже про ці організації, але близького контакту ще не було. Слухають уважно, з піднесенням. Між ними Михайло Поглід. Його темні очі бистро глядять, кожне слово западає глибоко в серце. І коли треба вибрати провідника групи, вибір падає на нього. Він вагається та почуття обов'язку перемагає: „Добре, скажіть, що треба робити, я зроблю". Це почуття обов'язку перед рідним краєм і завело його згодом у ряди УПА.

В юнацькій групі хлопці мали гартуватися, щоб стати повновартними членами ОУН. Та на гартування не стало часу. Воєнна завірюха грянула на наші землі, і юнаки, оті Івасі, Михасі, зразу стали Іванами, Михайлами. Замінили свої імена на псевда, і ввесь їх труд, посвята, геройство, рани і смерть записувались на оці псевда. Ці прибрані імена, як колись на Січі, давали їм немов картку вступу до окремої організації, Лицарському Ордену, до вибранців. Мало це також, як у випадку січовиків, заховати їх ідентичність та хоронити їх рідних від переслідувань. Та не так це сталося. Не охоронило це рідні Михайла, яку вивезли на Сибір. Зрештою, сталось це і з іншими родинами, включно з головним командиром. І так юнаки скоро змінили дерев'яні кріси, котрими вправляли, на правдиві, взяли зброю в свої недосвідчені руки, щоб боронити свій край. Це не вперше в нашій історії юнаки жертвують своє життя за свій край.

І так перейшов св. п. Михайло легким кроком вояка-верховинця усі свої рідні гори Лемківщини, виконуючи свій обов'язок перед рідним народом.

У принагідних зустрічах св. п. Михайло багато розказував про своє життя в УПА: марші, бої, небезпечні ситуації, де смерть так часто заглядала в очі. Все це немов десь у фільмі, про когось іншого. І подивляти, як докладно він усе запам'ятав: час, назви місцевостей, імена людей. Цікаво, що у всіх цих розповідях завжди були „ми" а не „я": чота, сотня чотовий, сотенний, командир.

Такий був вояк УПА Бистрий –Михайло Поглід. Людина надзвичайно чесна і дуже скромна. Може і з цієї надзвичайної скромности не уділявся багато на еміґрації у громадській роботі, крім церкви. Може, теж з огірчення, бо часто колишні друзі по зброї, що колись були один одному ближче ніж рідні брати, тут порізнилися.

Його характерність і привітна вдача, з'єднували йому багато приятелів своїх і чужинців, що так чисельно взяли участь у похоронах. Прибули теж колишні вояки УПА навіть з Канади, щоб попрощати побратима в останню дорогу. Прощав його теж Іван Хамуляк, учитель в Затварниці, від себе особисто та друзів по зброї, закінчивши словами: „Я гордий з того, що був приятелем св. п. Михайла".

В.Х.

Обширно рецензують...

(Продовження зі стор. 1)

тися домів, хоч повних 16 років з його життя в СССР Григоренко був постійно переслідуваний і ув'язнений за його боротьбу за людські права. Ця рецензія прикрашена знімкою генерала в оточенні совєтських вояків в часі військових маневрів у 1963 році.

У книжковому відділі „Філядельфія Інкваєрер" з неділі, 30-го січня ц.р., Приссілла Джансон МекМіллен, яка в шестидесятих роках була американською кореспонденткою в Москві, авторка книжки про політику та совєтську культуру 1962-64 років, обговорила в її поширеній рецензії збірку коротких есеїв 25-ох авторів про Андрея Сахарова, у перекладі Ґ. Даніелса, і спомини Петра Григоренка. Обидвох цих відомих у цілому світі борців за людські права в СССР вона ставить як приклад вийнятково „золотих" людей, що посвячують своє життя на те, щоб їхні земляки мали в майбутньому політичну свободу. Авторка львину частину рецензії посвячує „Споминам" П. Григоренка, даючи їм дуже прихильну та теплу оцінку. Промовистим в її рецензії є те, що вона підкреслює кінцеві завваги Григоренка про його біль і жаль із-за відсутности міцного духового контакту з оточенням, яке він відчуває, живучи на вільній американській землі, а чого не було вдома. Там він завжди мав цей міцний зв'язок із побратимами-дисидентами навіть коли був ув'язнений.

Рецензії про „Спомини" П. Григоренка були поміщені також у відомих журналах „Ню Йоркер" і „Нешенел Рів'ю".

„Спомини" П. Григоренка готуються тепер до друку в українській мові і можна вже її замовляти у передплаті за ціною 25 долярів на адресі: Bahriany Foundation, Inc., 420 Woodhaven Place, Philadelphia, Pa. 19116.

МАЛАНКА ДЛЯ СЕНЬЙОРІВ

Ню Йорк, Н.Й. — Маланка для сеньйорів, що мала відбутися у неділю, 6-го лютого, у зв'язку з поважними причинами, відбудеться тиждень пізніше — у неділю, 13-го лютого в 2-ій годині по полудні в домівці Українського Спортового Клюбу тут при 22 Друга авеню.

ДАТИ І МОНЕТИ

Автор великого двосторінкового есею в „Свободі" з 21-го січня ц.р., під заголовком „За велич держави на дипломатичному форумі (1919-1924)", д-р В. Трембіцький просить виправити його помилку: в цитаті з В. Мороза (2-ий абзац, 9-ий рядок, четверта шпальта на стор. 6 щоденника) має бути слово „монети", а не „моменти". Далі слід виправити „редакційні чортики": у першому абзаці тексту статті (відразу під цитатами з документів, поданих курсивом) у п'ятому рядку має бути країна Чехія, а не Чехо-Словаччина. В третій шпальті, другий абзац, 6-ий рядок, має бути слово „статус", а не „статут". І на кінці статті (6-та сторінка, 4-та шпальта, 3-ій абзац знизу, 4-ий рядок) має бути рік 1918, а не 1981. На цій же сторінці під фотографією Симона Петлюри бракує імени й прізвища Головного Отамана, а під світлиною генерала М. Тарнавського має бути рік 1920, а не 1919. — Ред.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Лідія і Петро Яців — $2,000 в пам'ять своїх Батьків.

Софія Дмитренко — $2,000 в пам'ять мужа сл.п. інж. ВАСИЛЯ ДМИТРЕНКА.

Володимир Батюк — $2,000 в пам'ять дружини бл. п. МАРІЙКИ МУЗИКИ—БАТЮК.

Оксана Рак — $2,000 у пам'ять мужа бл. п. інж. БОГДАНА РАКА.

Ольга і д-р Богдан Фараонів — $1,000 замість квітів на далекі могили батьків бл. п. ВАСИЛЯ і ІРИНИ КУЛЬЧИЦЬКИХ.

Федір Олійник — $1,000 в пам'ять дружини св. п. АННИ ОЛІЙНИК.

Д-р Богдан О.Фецович — $1,000 в пам'ять мами бл. п. ІРИНИ з РОБАЧЕВСЬКИХ ФЕЦОВИЧ.

Стефанія Ґавдяк-Кузь — $1,000 в пам'ять мужа бл. п. інж. КУЗЬМИ КУЗЯ.

Михайло і Марія Душенки — $1,000 в пам'ять матері св. п. ТАТЯНИ З КНЯГНИЦЬКИХ ДУШЕНКО.

Володимир Семенина — $1,000 в пам'ять кузена св. п. ВОЛОДИМИРА БЕНЦАЛЯ.

Ада Кулик — $1,000 в пам'ять бл. п. ВІКТОРІЇ КУЛИК—БЕКЛУНД.

Сальвіна Іваницька — $500 в річницю смерти мужа св. п. МИКОЛИ ІВАНИЦЬКОГО.

Михайло Рубич — $500 в першу річницю смерти дружини бл. п. мгр ІРЕНИ РУБИЧ.

Олександра та Максим Олійник — $500 в пам'ять батьків св. п. МИХАЙЛА В. і ОЛЕКСАНДРИ І.БІЛІНСЬКИХ.

Богдан і Марія Дейчаківські — $250 замість квітів на свіжу могилу бл. п. ОСИПА НОВИЦЬКОГО (О.ГАЙСЬКОГО).

Д-р Ірена Н.Гребеняк — $250 в пам'ять батьків бл. п. ІВАНА і СТАНИСЛАВИ ГРЕБЕНЯКІВ і брата бл. п. РОМАНА ГРЕ—БЕНЯКА.

Інж. Любомир Мізь — $250 в пам'ять батьків бл. п. ЮРІЯ і ГЕНРИКИ МІЗЬ.

Д-р Роман Лисяк — $200 замість квітів на могилу бл. п. ОЛЬГИ ГОЛОВКО.

Д-р Микола і Надія Дейчаківські — $200 в пам'ять св. п. д-ра ЮРІЯ ГОРОДИЛОВСЬКОГО та св. п. д-ра ІВАНА ІВАНЦЕВА.

Проф. Володимир Винницький — $150 в пам'ять дружини св. п. ІРЕНИ ВИННИЦЬКОЇ.

Софія Ґулік з родиною — $100, УКК —Янґставн, Ог. — $50, УНСоюз, Відділ 230 — Янґставн, Ог. — $10 в пам'ять св. п. д-ра ПЕТРА ҐУЛІКА.

Ігор Козак — $100 в пам'ять і в п'яту річницю смерти батька бл. п. АЛЬФРЕДА КОЗАКА.

Д-р Модест Ріпецький з родиною — $100 замість квітів на свіжу могилу тети бл. п. ІРИНИ ЯЦІВ.

Анна і Роман Байляк — $100 замість квітів на могилу св. п. мами МАРІЇ.

Мирослав і Ірена Колтунюки — $100 в пам'ять св. п. ПІДПОЛ. УПА ЮРІЯ ЛОПАТИНСЬКОГО.

Роман і Люба Домбчевські — $100 в пам'ять батьків, св. п. О. КИПРІЯНА і МАРІЇ ДОМБЧЕВСЬКИХ і св. п. радника суду ІВАНА І ЮЛІЯНИ БЕЛЕЇВ.

Марія Турчин - $100 в пам'ять мужа бл. п. СТЕПАНА ТУРЧИНА.

Д-р Євген і Неоніля Стецьків — $100 замість квітів на могили бл. п. РУДОЛЬФА ФІШЕРА та бл. п. ЮРІЯ ЛОПАТИНСЬКОГО.

Дмитро і Марта Пристай — $70, Роман й Ірена Павлічки — $50, Теодор Бабюк, Людвиг і Стефанія Бах, Богдан і Христина Венгльовські, Людмила й Ілля Демиденки, Мирослав й Іванна Мартинець, Роман і Анна Чорнобіль — по $25, Володимир і Віра Мотика — $20, Ростислав і Тетяна Шутер — $15, Роман і Меланія Боднар, Павло і Анна Добош, Дмитро Марголич, Микола і Катерина Микуляки, Мирон і Галина Тицькі, Богдан і Лідія Хомяк, Володимир і Люба Юськів, Петро Яріш — по $10, Стефан Гриценяк, Роман Левицький, Дмитро і Михайлина Пилипець — по $5, п. Ковальчук — $1 - в пам'ять св. п. РОМАНА ПРИСТАЯ.

Василь і Антонина Кулики — $60 в пам'ять Доні.

Інж. Ярослав і Любов Татомири — $50 замість квітів на могилу бл. п. д-ра ЮЛІЯНА РАБІЯ; д-р Роман Рак — $50 в пам'ять св. п. редактора ОСИПА НОВИЦЬКОГО та $50 в пам'ять св. п. інж. АНАТОЛЯ ЯРОСЕВИЧА.

Ірена і Юрій Прокопишини — $50 замість квітів на могили св. п. інж. ОЛЕКСАНДРА НЕГРЕБЕЦЬКОГО і св. п. інж. АНТОНА РОЩАКОВСЬКОГО.

Деоніза і Микола Ненадкевичі — $50 в пам'ять приятельки св. п. ІРИНИ КОСТІВ.

„Сарджент енд Люнди Енджінірс" — $45 в пам'ять св. п. АНТОНА ГОРБА.

Ліна Ковалик — $30 в пам'ять мужа бл. п. ЄВГЕНА КОВАЛИКА.

Євген і Марія Цибики та Марта Цибик — по $25 в пам'ять сл. п. д-ра МИХАЙЛА ДУДРИ.

Михайло Міськевич — $25 в пам'ять сл. п. АНТОНА ГОРБА.

Тетяна Дзівак — $25 замість квітів на могилу св. п. проф. СТЕПАНА СТЕЦИКА.

Сергій Ямсюк — $25 в пам'ять св. п. ОЛЬГИ ГОЛІЯН.

Орися і Осипа Комаринські — $25 замість квітів на свіжу могилу шваґра бл. п. СТЕПАНА СТЕЦИКА.

Дарія Витвицька — $25 замість квітів на могилу бл. п. інж. ГРИНИШИНА.

Д-р Володимир Голіян — $25 замість квітів на могилу сл. п. ОЛЬГИ З ВЕРБИЦЬКИХ ГОЛІЯН.

Інж. Василь Лагошняк — $20 в пам'ять св. п. МИХАЙЛИНИ СТАВНИЧОЇ.

Мирон і Галина Тицькі, Іван і Марія Крамарчуки — по $10 в пам'ять св. п. ВОЛОДИМИРА ТАРНАВСЬКОГО.

Дякуючи жертводавцям за пожертви, линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив Померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Чикаґо...

(Продовження зі стор. 1)

Миськова, де на екрані перед присутніми пересувалися обличчя українських каторжників, чоловіків і жінок а пояснення до кожної світлини давав Мирон Дахнівський. Сумівки Христя Косач і Юлія Хім'як продеклямували уривки з творів українських поетів, що перебувають на засланні, а бандуристи ОДУМ, під диригентурою О. Пошиваника, відіграли „Щедрик" і „Заспівай мені". Ст. пл. Ігор Фіґлюс закрив коротким словом мистецьку частину цього свята.

Комітет, який організував це свято, заохочував всіх до переведення голодівки в дні 12-го січня та до складання пожертв на допомогу українським політв'язням. Окремі петиції з підписами кількох соток громадян Комітет спрямував до конґресменів стейту Іллиной та до сенатора Чарлза Персі з проханням, щоб вони звернулися до уряду СССР у справі звільнення українських політв'язнів.

АДРЕСА ДЛЯ ГРОШОВИХ ДАТКІВ

У доповненні до вістки про заснування Крайового Громадського Комітету у ЗСА для вшанування пам'яти жертв Великого Голоду 1932-1933, поміщеної в щоденнику ч. 21, з четверга, 3-го лютого, подаємо, що грошові пожертви, датки і дари на діяльність цього Комітету треба пересилати чеками або грошовими переказами на адресу Кредитівки в Савт Бавнд Бруку: St. Andrew's Federal Credit Union, P.O.Box 375, So. Bound Brook, N.J. 08880.

Чеки слід виставляти на Ukrainian National Committee for the Commemoration of the 50th Anniversary of the Ukrainian Holocaust.

Замість квітів на могилу

бл. п. ПЕТРА ФУКИ

Брата нашого співробітника ПАВЛА

на СЛУЖБИ БОЖІ та на СИРОТИ в Куритибі, Бразилія

зложили 75.00 долярів

ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСоюзу

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ видавця „ПЧІЛКИ" на Закарпаттю

бл. п.

ПАВЛА КУКУРУЗИ

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, дня 13-го лютого 1983 року о год. 11:30 ранку

в Українській Православній Церкві

св. Юрія Переможця в Міннеаполісі, Мінн.

Про молитви за спокій душі Покійного просить

МАРІЯ — дружина з Родиною

Пластове Плем'я „Чортополохи"

з великим болем і смутком повідомляє усю Пластову Братію, що дня 2-го лютого 1983 року, на 23-му році життя, після трагічного автомобільного випадку з волі Всевишнього, відійшла ненадійно на Вічну Ватру наша Подруга, Старша Пластунка

бл. п.

ЛЕСЯ СЛОБОДЯН

Курінна 8-го Куреня УСП „Чортополохи".

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

Ділимося сумною вісткою з усіми Пластунами, Приятелями Пласту та цілою Українською Громадою, що 2-го лютого 1983 року в Едісон, Н. Дж., несподівано, в розквіті молодого життя, відійшла у Вічність

бл. п. ст. пластунка

ЛЕСЯ СЛОБОДЯН, Чп.

довголітня новацька і юнацька виховниця, комендантка пластових таборів та курінна 8-го старшопластунського Куреня „Чортополохи".

Горем опечаленій Родині Покійної складаємо наші глибокі вислови співчуття.

Пластова Станиця і Гурток Пластприяту в Ню Бранзвик, Н. Дж.

СВЯТА СОФІЯ — РЕЛІГІЙНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ, ЗСА

З благословенним Ювілеєм двадцять-ліття звільнення зі заслання

вітаємо

Їх Святість

Патріярха Йосифа І

Основника й Голову Товариства Свята Софія

і складаємо глибокий поклін перед Його Ісповідництвом Віри, та невтомною боротьбою за привернення прав Української Католицької Церкви.

НАШ ДОРОГИЙ ПАТРІЯРШЕ!

Ваші труди й діла — здвигнення Собору Св. Софії, Українського Католицького Університету з його Філіями, оснований Студіону та привернення до власности Храму Жировицької Богородиці й Святих Сергія і Вакха з Патріяршим Двором, — кладуть на нас особливий обов'язок, — забезпечення існування і тяглости дії цих надбань і інституцій.

Ваші проповіді, послання й науки, заклики до любови, єдности й самопошани, — це наш дороговказ, а закріплення Патріярхату Української Католицької Церкви — наша остаточна мета.

В день Вашого Свята – ДОРОГИЙ ПАТРІЯРШЕ – приносимо наші молитви, щоби Всевишній Господь дарив Вашу Святість

щедрими ласками й кріпким здоров'ям

на МНОГІ МНОГІ ЛІТА!

За Товариство Свята Софія:

Д-р РОМАНА НАВРОЦЬКА, заст. голови

Проф. ЛЕОНІД РУДНИЦЬКИЙ, секретар

Чому ми...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

на основі головно підручників факультетів журналістики американських університетів) — став клаптиком паперу з якого глузують деякі наші часописи. Яке психологічне джерело такого явища?!

У тому самому числі „Сучасности" Б. Цимбалістий відповідає Р. Ільницькому. Він правильно стверджує що з цілої аргументації Р. Ільницького виходить, що ані Іван Мазепа, ані Тарас Шевченко не мали рації, закликаючи до єдности і таврyючи роз'єднання. Наче автоматично насувається висновок, що його робить Б. Цимбалістий, що Р. Ільницький — людина, яка знає також античну історію, — перекреслює античну істину „Салюс реі публіце супрема лекс", — добро батьківщини найвище право. На жаль, Б. Цимбалістий, учений психолог, заявив „Я не шукаю причини нашої бездержавности в нашій національній вдачі, яка є чимось відносно тривалим і незмінним, а в тих психологічних наслідках, що їх залишила наша історія в думанні й поведенні українців".

Коли дослідники українського минулого й сучасного призадумаються над теперішнім станом справ в Україні і в українській громаді в діяспорі, то замало говорити про намул бездержавности. Бо ж у першій половині XIII сторіччя такого намулу ще не було. Це була ще тільки частина княжого періоду історії України.

А всі історики погоджуються, що одною з причин упадку княжої держави були „княжі крамоли". І вже тоді, у першій половині XIII сторіччя було явище „татарських людей", ватаги яких воювали проти рідного короля Данила і закликали чужинецькі війська проти рідного володаря.

Не намул, а вдача...

Отже вже тоді у XIII сторіччі проявилася та риска української вдачі, яка залишилася по нинішній день: гін до роз'єднання, анархічність, брак пошани до рідного проводу, відосередковий а не доосередковий гін. Брак української провідної верстви, за якою тужив Липинський тісно в'яжеться з проблемою українського лідерства. Відсутність лідерства — давня болячка і автор цих рядків не раз уже при різних нагодах бідкав з цього приводу. Але коли появляється змога дістати лідера — наші власні люди замість підтримати його повагу — валять його і знецінюють. Конкретно, наприклад, коли Збіґнєв Бжезінскі з доручення від американського Президента повідомив не Український Конґресовий Комітет, а головного предсідника УНСоюзу про приїзд Валентина Мороза і віддав цього видатного дисидента під опіку д-ра Івана Флиса, то проти нього, головного предсідника УНСоюзу, почалася і далі ведеться неперебірлива персональна образлива кампанія. А коли всі чотири Владики Української Католицької Церкви в ЗСА виступили з закликом до єдности, то замість підтримати авторитет церковної ієрархії — найбільша українська політична партія, яка захопила громадський провід, відмовила їм право втручатися до громадських справ, які ніби є „доменою цивільних осіб". Ми маємо провідну верству у постаті нашої інтеліґенції, але не допускаємо, щоб вона виконувала провідницькі громадсько-політичні функції, власне тому, що вона не всилі спиратися на роз'єднану, розсварену, роздерту персональними і партійними амбіціями громаду.

При найбільшій пошані до д-ра Б. Цимбалістого й однозгідности з його психоаналітичною діягнозою — не можна обмежуватись тільки до аналізи наслідків бездержавности на українську психіку. Треба переводити аналізу української вдачі і не слід примирюватися із цією українською вдачею, як чимось „тривалим і беззмінним". Відкидаючи теорію Р. Ільницького, що людина — це „мікрокосмос" з усіма позитивними і негативними рисами суверенного індивідуалізму, включно з нахилом до анархізму та з почуттям меншевартости, — мусимо відкидати також теорію, що вдача народу тривка, незмінна. Історичні обставини разом із зростом культури можуть змінити вдачу народу. Вдача того українського селянина, яка була підвалиною народу, була добра, здорова, конструктивна. Вона створила те, що називали ми і називаємо „хлопським розумом". Це був реалізм, сполучений гармонійно з ідеалізмом, з конструктивним традиціоналізмом і консерватизмом. Окупаційний большевицький режим намагається знівечити всі ці добрі шляхетні риси вдачі.

Р. Ільницький не пояснює, чому настав такий феномен, без прецеденсу у всесвітній історії, що тільки українці перестали говорити у рідних містах і на публічних місцях рідною мовою: адже під чужинецькою окупацією сторіччями були й інші народи (поляки, мадяри, балканські народи) і всі вони, крім верстви пристосуванців, у масі говорили рідною мовою. Дискутуймо над методами, як змінити вдачу української людини, яка від княжих часів по нинішні 80-ті роки XX сторіччя диктує дії, які перечать закликам Мазепи й Шевченка та перечать здоровому глуздові. І не шукаймо арґументів, які заперечували б імператив єдности в громаді і єдности в народі.

Про ввічливість...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

дорогі читачі, як вона завмирає? Ба, щобільше, вона завмирає не лише серед молоді (на що ми раз-у-раз звертаємо увагу, мовляв: „яка тепер невихована молодь"...), а серед дорослих — старших.

Те, що було ще недавно самозрозумілим відрухом, як ось, наприклад, ввічливість у відношенні до жінок, чи то пропущення їх першими, чи відступлення сидячого місця, чи відкриття дверей у авті, — сьогодні вже належить до таких рідких випадків, що дивуєтеся і радуєтеся, як вони притрапляться.

Але таки найбільше дивує, що в нашій вузькій спільноті ми зуміли занехати ці звичайні правила доброї поведінки серед тих, що цю поведінку ще знали і донедавна придержувалися, і цей брак доброї поведінки потрапили перещепити в площину партійної нетерпимости чи інших громадських неполадків.

Отож: непогоджуєтеся з кимось на тему УККА — перестаєте його здоровити; маєте різні погляди на Григоренка — дивитеся на того, мов на ворога; належите до Комітету за правопорядок — ваш колишній друг із концентраційного табору не подає вам руки, і так далі. Розказують, що на недавньому національному святі один із провідників громадського життя не поздоровив навіть наших церковних достойників тому, що „гнівається" на них за їхні намагання привернути лад в громаді...

І все це відбувається в ім'я патріотизму і „неньки України"!

Так хотілося б, щоб був однак здоровий глузд у нас усіх відділити ці різниці поглядів від простої ввічливости, щоб українська сердечність та щирість продовжувала свою традицію навіть тепер, коли здається немов, що „кожний кожному ворог"...

О-КА

Ой верніться...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

— То ти, Дозю? Це ти? — тріюмфальний голос Ірени відразу протверезив сонну уяву.

— Ні, тут принцеса Діяна в Бакінґемській палаті, — не встигла сказати Дозя.

— Вона називалася Наталка і не була з нашої кляси! А альтом співала та русява, що опісля вийшла заміж за професора. Того, знаєш, як же він називався?...

І тоді рівночасно впали з силою дві окремі речі — чорна телефонна слухавка і Дозина постанова.

Горять світла, колишуться екзотичні пальми, ритмічно б'є мелодію джазовий ритм. На блискучій долівці балевої залі блакитна постать рветься в гнучких скоках: раз вперед — два кроки взад, і викидом бедра у лівий бік, то знову швидким колом довкруги партнера (сукня вахлярем кружляє!) все швидше й швидше у фінальному темпі скандованого „біт'у". А саксофон кричить-співає крізь гамір і грайливий шум щось і про ніч, і про море, і про гли-бо-ке ко-хан-ня.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го ЛЮТОГО 1983 р.

Парма-Клівленд, Огайо. Місячні збори Б-ва свв. Петра і Павла 102 Відд., зараз по співаній Службі Божій в залі церкви св. Иосафата, 5720 State Rd.

НЕДІЛЯ, 13-го БЕРЕЗНЯ 1983 р.

Річні збори відбудуться о год. 1-ій по пол. в тій самій залі. В програмі: вибір Управи на 1983 р., звіти Управи та делеґатів з 30-ої Конвенції УНС і полагодження важливих справ. — д-р А. Жґута, гол., Н. Бобечко, фін. секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЙОСИФ М. ДІ ДЖЕННАРО, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вонсакеті, Р.Ай., помер 26-го листопада 1982 року на 35-му році життя. Нар. 5-го серпня 1947 року в Миллфорді, Масс. Членом УНС став в 1962 році. Залишив у смутку дружину Джойс, сина Джозефа, дочок Меліссу і Беверлі, батьків Михайла і Анну, сестру заміжну Фоллет. Похорон відбувся 30-го листопада 1982 року на цвинтарі Блекстон в Блекстоні, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Л.Гардінк, секр.

АННА ГРИНЕЧКО, член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па., померла 29-го листопада 1982 року на 89-му році життя. Нар. 1914 року у Вільшанці, пов. Ліско, Зах. Україна. Членом УНС стала в 1970 році. Залишила в смутку мужа Михайла, сина Миколу з родиною, 2-ох братів Станислава і Йосифа з родинами, сестру Марію з родиною і одного внука. Похорон відбувся 3-го грудня 1982 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі, Філадельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Теодор Дуда, секр.

КЛЕР ФРАНКЕНГАЙЗЕР, член УНС Відд. 306-го ім. Івана Франка в Линдені, Н. Дж., помер 26-го листопада 1982 року на 65-му році життя. Нар. 21-го квітня 1917 року в Пенсильванії. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Катерину і синів Вілліяма і Джеймса. Похорон відбувся 29-го грудня 1982 року на цвинтарі „Ровздейл Меморіял Парк в Линдені, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Зуйко, секр.